

ANTECEDENTS: Fins al 1987, els encapçalaments corresponents als programes d'ordinador concrets s'establien com a encapçalament de matèria i duien el codi 150 en els registres d'autoritat i el 650 en els registres bibliogràfics. Des del 1987, els encapçalaments per als programes d'ordinador concrets s'establien, sempre que calia, més aviat en el catàleg d'autoritat de noms i poques vegades en el catàleg d'autoritats de matèria. A partir del 2017, els encapçalaments corresponents als marcs de treball de programari i als paquets de programari també han passat a establir-se en el catàleg d'autoritats de nom.

Aquests encapçalaments generalment són títols uniformes o preferits codificats amb el codi 130, però, de tant en tant, es presenten en la forma autor-títol codificats amb els codis 100, 110 o 111. La concreció que aquí es presenta descriu els principis que s'han de seguir per tal d'assignar encapçalaments de matèria al programari i a les obres que tracten de programes d'ordinador concrets. Per a les directrius sobre l'assignació d'encapçalaments de matèria a les bases de dades vegeu la concreció CM-127.

1. Programari.

Nota: Aquestes disposicions afecten específicament a les obres catalogades com a programari, no a les obres catalogades com a llibres, en les quals el programari simplement constitueix un acompanyament, ja que quan un llibre duu material d'acompanyament com pot ser un disquet, només s'assigna un encapçalament de matèria per a cadascuna de les parts o materials individuals si constitueix al menys un 20% de l'ítem i es considera que aquestes parts o materials tenen una rellevància especial.

- a. Assignació d'encapçalaments de matèria.** S'assigna, com a mínim, un encapçalament de matèria a cada títol de programari per tal de destacar el tema o temes o el gènere del programari. Per a la quantitat i especificitat dels encapçalaments assignats se segueixen el mateixos principis que s'apliquen als llibres.

S'empra la subdivisió de forma d'aplicació lliure --**Programari** sota cadascun dels encapçalaments assignats, per exemple, **Enginyeria--Programari, Fulls de càlcul electrònics--Programari, Jocs d'aventures per ordinador--Programari**. En el cas que el programari estigui adreçat a una audiència infantil o juvenil es pot emprar la subdivisió d'aplicació lliure --**Programari per a infants**. Quan es cataloga programari, no s'ha d'emprar la subdivisió --**Programes d'ordinador**. La subdivisió --**Programes d'ordinador** només s'usa per a les *que tracten dels* programes d'ordinador.

- b. Elements que no es contempnen en els encapçalaments de matèria.** No s'assignen encapçalaments de matèria per expressar el llenguatge del programa, la marca o el model de l'ordinador o el sistema operatiu, ja que l'accés a aquests elements ja els proporcionen les dades ofertes en la catalogació descriptiva.

1. Programari.

- c. **Quan assignar l'encapçalament corresponent a un programa d'ordinador amb nom.** No s'ha d'assignar l'encapçalament corresponent a un programa d'ordinador amb nom al mateix programa. Per exemple, no s'assigna **Lotus 1-2-3 (Fitxer informàtic)** quan es cataloga el programari Lotus 1-2-3. En lloc de fer això, s'assignen els encapçalaments temàtics escaients, per exemple, **Fulls de càlcul electrònics--Programari** i **Negocis--Programari**. Només s'assigna **Lotus 1-2-3 (Fitxer informàtic)** a les obres *que tracten del* programari, per exemple, un llibre una pel·lícula, una revista o un paquet de programari *que tracti del* Lotus 1-2-3 (vegeu la sec. 2, més avall).
- d. **Establiment d'encapçalaments temàtics o de gènere.** S'estableixen encapçalaments temàtics o de gènere, segons convingui, d'acord als mateixos criteris seguits en la catalogació de llibres i d'altres mitjans o suports.

2. Obres que tracten de programes d'ordinadors concrets.

Pràctica de la Biblioteca de Catalunya:

- a. **Assignació de l'encapçalament de nom.** Quan s'assigna l'encapçalament que representa un programa d'ordinador amb nom a una obra que tracta del programa, en primer lloc s'ha de fer una cerca al catàleg per comprovar si ja existeix un registre d'autoritat de nom creat per al programa. L'encapçalament de nom normalment representa el **[nom del programa]** sense cap qualificador addicional, encara que, de vegades, l'encapçalament que representa un programa pot adoptar la combinació de nom-títol. En el cas que es plantegi un conflicte, aleshores es pot afegir un qualificador.
- *Si es troba un registre d'autoritat, s'assigna l'encapçalament tal com es troba formulat en el registre.*
 - *Si no es troba un registre d'autoritat, es consulta el catàleg de registres bibliogràfics per tal de determinar si el programa ja ha estat catalogat per la Library of Congress.*
 - *Si es troba un registre bibliogràfic i l'entrada principal s'ha fet sota el títol, s'assigna com a encapçalament de matèria el títol segons la forma trobada en el camp 245. Si l'entrada principal es troba sota un nom de persona o sota un nom d'entitat, s'assigna com a encapçalament de matèria la combinació nom-títol, de la mateixa manera que es fa amb el comentari (vegeu concreció CM-193). Si no es veu clar quina forma ha d'adoptar l'encapçalament, es consultarà amb els responsables al Servei de Normalització Bibliogràfica (SNB).*

2. Obres que tracten de programes d'ordinadors concrets.

Pràctica de la Biblioteca de Catalunya:

- *Si no es troba un registre bibliogràfic, s'estableix un encapçalament per al programa en el catàleg d'autoritats de noms.*

b. Assignació d'encapçalaments temàtics. A més a més de l'encapçalament per al nom del programa, s'assigna com a mínim un encapçalament per destacar el tema o l'aplicació del programa. *Exemples:*

Títol: The best book of Lotus 1-2-3

630 07 \$aLotus 1-2-3 (Fixter informàtic)\$2lemac

650 #7 \$aNegocis\$XProgrames d'ordinador\$2lemac

Títol: The WordPerfect book

630 07 \$aWordPerfect (Fitxer informàtic)\$2lemac

650 #7 \$aTractament de textos\$2lemac

3. Bibliografia i catàlegs de programari. S'usa la subdivisió de forma --**Bibliografia** sota l'encapçalament **Programari** o sota encapçalaments del tipus **[Tema]--Programari** només per a les llistes de llibres que tracten del programari. La subdivisió --**Catàlegs** només s'usa per a les llistes dels mateixos programaris.